

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/141/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4313222188
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4313222188.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a sudkýň JUDr. Marty Polyákovej a JUDr. Dagmar Podhorcovej, v právnej veci navrhovateľky: D. Q., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko: W. XXX, proti odporcovi: S. Q., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko: W. XXX, zastúpený JUDr. Andreou Chorvátovou Nagyovou, advokátkou so sídlom Kozárovce 632, o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 7. februára 2014 č. k. 7C/241/2013-55 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa zvýšenia vyživovacej povinnosti odporcu **m e n í** tak, že návrh **z a m i e t a**.

Odporcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zvýšil vyživovacia povinnosť odporcu voči navrhovateľke zo sumy 120 eur mesačne na sumu 140 eur mesačne počnúc dňom 29.10.2013, ktoré je odporca povinný uhrádzať vždy do 15-teho dňa príslušného mesiaca k rukám navrhovateľky. Zaostalé výživné za čas od 29.10.2013 do 07.02.2014 vo výške 61,95 eura uložil odporcovi uhradiť navrhovateľke v mesačných splátkach po 10 eur spolu s bežným výživným až do úplného vyrovnania, pod stratou výhody splátok, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti návrh zamietol a zmenil týmto rozhodnutím rozsudok Okresného súdu Levice zo dňa 03.11.2011 pod č.k. 11C/152/2011-30 v časti určenia výživného na navrhovateľku. Na základe vykonaného dokazovania súd prvého stupňa dospel k záveru, že vyživovacia povinnosť rodičov voči navrhovateľke trvá, nakoľko ako študentka strednej školy nie je schopná sa sama živiť, nemá žiadny príjem. Poukázal na to, že posledná úprava výživného bola uskutočnená rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 30.11.2011 pod č.k. 11C/152/2011-33 a to vo výške 120 eur mesačne. V tom čase navrhovateľka navštevovala 1. ročník Strednej priemyselnej školy v W. Q.. Za internát a stravu uhrádzala čiastku 80 eur mesačne, 10 eur mesačne uhrádzala za stužkovú, 6 eur týždenne za cestovné. Odporca bol v tom čase zamestnanec ZF SACHS Slovakia, a.s. a jeho priemerný čistý mesačný zárobok činil 763,38 eura. Matka navrhovateľky v tom čase pracovala ako čašníčka u Gabriely Dalmadyovej Presso, kde jej príjem predstavoval sumu 350 eura mesačne. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že v danom prípade je vhodné zvýšiť výživné na navrhovateľku. Pri hodnotení možností, schopností a majetkových pomerov odporcu skúmal komplexne pomery aj u tohto povinného rodiča a objektívne zisťoval jeho životnú úroveň. Mal za to, že odporca tým, že v priebehu jedného roka (od 15.01.2013 do 11.10.2013) uzavrel úverové zmluvy, zhoršil si platobnú schopnosť, ktorá skutočnosť ide zjavne na úkor jeho možnosti prispievať na výživu navrhovateľky, a preto nepovažoval splátky úverov 63,42 eura a 79,27 eura za nevyhnutné mesačné výdavky odporcu. Bolo totiž na jeho vôli, či si bezúčelové úvery od banky zoberie, pričom podľa jeho vyjadrenia si úver zo dňa 11.10.2013 zobral z dôvodu, že chce so svojou priateľkou uzavrieť manželstvo. Dospel k záveru, že

od poslednej úpravy výživného pre navrhovateľku sú jej odôvodnené potreby s prihliadnutím na štúdium, vek i súčasné cenové relácie značné. Tieto sú však na strane druhej limitované taktiež schopnosťami a možnosťami odporcu, ktorému bol do osobnej starostlivosti zverený mal. P., pri zachovaní stále platnej zásady rovnosti životnej úrovne rodičov a detí. Preto sú dané dôvody na zvýšenie výživného pre navrhovateľku zo strany odporcu, avšak len na sumu 140 eur mesačne, nakoľko s poukazom na príjem odporcu, ktorý sa od poslednej úpravy v podstate nezmenil a tým, že mu bol zverený mal. P. do osobnej starostlivosti, by odporca objektívne nebol schopný platiť výživné v sume 200 eur, ako bolo navrhované. Zvýšenie výživného na navrhovateľku o 20 eur považoval za finančný ekvivalent zodpovedajúci miere zmeny pomerov navrhovateľky. Na základe uvedeného návrh vo zvyšnej časti zamietol. Zaostalé výživné súd vyčíslil v sume 61,95 eura a to od podania návrhu t.j. od 29.10.2013 do vyhlásenia rozhodnutia. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), keď pre čiastočný úspech oboch účastníkov v konaní, žiadnemu z nich náhradu trov nepriznal.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadol v zákonnej lehote odvolaním odporca, ktoré odôvodnil poukazom na ust. § 205 ods. 2 písm. c/, d/ a f/ OSP. Uviedol, že jediný dôvod, pre ktorý navrhovateľka žiadala zvýšenie výživného, bolo zvýšenie výdavkov na štúdium. Mesačné náklady navrhovateľky podľa jej vyjadrenia a zistenia súdu predstavujú sumu 134,11 eura. Zdôraznil, že rovnako otec, tak aj matka má vyživovaciu povinnosť a tak rodičmi poskytované výživné by navrhovateľke malo postačovať. Dôvodil, že nástup dieťaťa do vyššieho ročníka tej istej školy, ktorú navštevovala aj v čase posledného určenia výživného, nemožno považovať za zmenu pomerov. Mal za to, že súd neskúmal a vo svojom rozhodnutí neodôvodnil vo svojom rozhodnutí náklady, ktoré by mali prevyšovať náklady na bežný život navrhovateľky. Súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, nepreskúmal objektívne dôkazy ním navrhované. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a návrh navrhovateľky zamietol, alternatívne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania v sume 135,99 eura.

K odvolaniu odporcu sa vyjadrila navrhovateľka písomným podaním, v ktorom uviedla, že s odvolaním odporcu nesúhlasí. Namietala uplatnenie trov konania zo strany odporcu, poukázala na svoj status študentky a nezárobkovo činnej osoby. Mala za to, že odporca dokáže zaplatiť o 20 eur vyššie výživné, keď z jedného platu vie platiť dva spotrebné úvery, náklady na bývanie a auto, dokáže živiť syna P. Q. a priateľku. Žiadala napadnutý rozsudok potvrdiť.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote (§ 201, § 204 ods. 1 OSP), spĺňa náležitosti § 205 a nasl. OSP, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 156 ods. 3 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné. Prvostupňový súd správne zistil skutkový stav, ale na základe takto zisteného skutkového stavu dospel k nesprávnemu právnemu záveru, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 220 OSP zmenil.

Z výsledkov vykonaného dokazovania pred súdom prvého stupňa vyplýva, že posledná úprava výživného bola uskutočnená rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 03.11.2011 pod č.k. 11C/152/2011-30, ktorý nadobudlo právoplatnosť dňa 22.11.2011. V rámci uzavretej rodičovskej dohody v tom čase maloletá navrhovateľka bola zverená na čas po rozvoде do osobnej starostlivosti matky spolu s mal. P., nar. XX.XX.XXXX a mal. U., nar. XX.XX.XXXX. Odporca sa zaviazal prispievať na výživu navrhovateľky sumou 120 eur mesačne, na mal. P. sumou 80,- eur mesačne a na mal. U. sumou 50 eur mesačne. V tomto čase navrhovateľka navštevovala prvý ročník Strednej priemyselnej školy Samuela Mikoviniho, študijný odbor Biotechnológia a farmakológia v W. Q.. Rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 30.05.2012 pod č.k. 15P/154/2012-38 bola schválená rodičovská dohoda, ktorou mal. P., nar. XX.XX.XXXX sa zveril do osobnej starostlivosti otca a matka sa zaviazala prispievať na jeho výživu sumou 40 eur mesačne, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 26.06.2012. Rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 23.10.2013 pod č.k. 10P/128/2013-67 bola matka zaviazaná prispievať na výživu mal. P. zvýšeným výživným zo sumy 40 eur mesačne na sumu 90 eur mesačne, počnúc dňom 15.05.2013, pričom bola zaviazaná uhrádzať zaostalé výživné v sume 264,40 eura v splátkach po 10 eur mesačne popri bežnom výživnom. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 22.11.2013. Navrhovateľka je v akademickom roku 2013/2014 študentkou 3. ročníka SPŠ. Počas štúdia býva v W. Q. na stredoškolskom internáte, kde za ubytovanie uhrádza mesačne 25 eur, stravné na 20 dní predstavujú 63,20 eura a rodičovský príspevok do školy činí 25 eur ročne. Nepoberá žiadne štipendium.

Aktívne sa zúčastňuje akcií školy a reprezentuje školu v Chemickej olympiáde s krajskou účasťou - úspešný riešiteľ - Klokan, Expert. Cestovné náklady má navrhovateľka vo výške 5 až 6 eur týždenne. Výdavky na nákup odbornej literatúry, študijnej literatúry a iných pomôcok má v sume 46 eur ročne. Navrhovateľka nie je nikde zamestnaná, nemá žiadny príjem. Zvýšené výdavky so zdravotným stavom ako i so záujmovými krúžkami a inou činnosťou nemá. Navrhovateľka žije v spoločnej domácnosti v nájomnom byte so svojim bratom U. a matkou, ktorá uhrádza náklady spojené s fungovaním domácnosti, kde matka platí mesačne nájomné 115 eur, elektrinu 20 eur, plyn 30 eur, vodné a stočné 7 eur, televízia UPC 9,50 eura. Matka navrhovateľky P. Q. je zamestnankyňou spoločnosti ZF Levice, s.r.o., so sídlom Strojárska 2, Trnava 917 02, IČO: 36 707 341, pričom jej priemerná čistá mzda činí 687,08 eura za obdobie od 06/2013 do 12/2013. Príjem matky od času posledného rozhodovania o výživnom na navrhovateľku zvýšil dvojnásobne (z 350 eur). Odporca je v pracovnom pomere u firmy ZF SACHS Slovakia, a.s., so sídlom Strojárska 2, Trnava 917 02, IČO: 36 234 621, kde pracuje od 01.05.2010 s priemerným čistým mesačným zárobkom za obdobie od 12/2012 do 11/2013 v sume 744,33 eura. Mesačné výdavky má na splátku hypotekárneho úveru 117,82 eura, poistenie bytu 2,05 eura, príspevok Spoločenstvu vlastníkov bytov a nebytových priestorov W. XXX 17 eur, elektrina 31,01 eura, plyn 53 eur, koncesionárske poplatky 4,64 eura, internet a káblová televízia 26,95 eura, vodné 4,40 eura, benzín 100 eur, spotrebný úver z F. banky, a.s. zo dňa 15.01.2013 63,42 eura, spotrebný úver z F. banky, a.s. 83,19 eura, náklady na mal. P. 250 eur, výživné na navrhovateľku 120 eur a výživné na mal. U. 50 eur.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre mal. dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možná len na návrh.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Hmotnoprávnou podmienkou v zmysle ust. § 78 Zákona o rodine potrebnou na to, aby súd mohol vo veci opakovane rozhodnúť je zmena pomerov. Musí ísť o podstatnú zmenu pomerov, ktorá s prihliadnutím na všetky okolnosti môže byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď táto zmena sa závažnejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne, okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného alebo objektívne, vývojom životných nákladov. Na strane pomerov povinného môže byť takouto zmenou pomerov strata zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov a pod. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa zmenili pomery, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

Odvolací súd po preskúmaní spisu sa plne stotožnil so zisteným skutkovým stavom prvostupňového súdu, avšak mal za to, že neboli splnené podmienky uvedené v ustanovení § 78 ods. 1 Zákona o rodine na zvýšenie výživného, nakoľko k žiadnej podstatnej zmene pomerov na strane navrhovateľky a povinnej osoby, t. j. otca - odporcu oproti pôvodnému určeniu výživného nedošlo. Predpokladom rozhodnutia o výživnom je vždy zmena pomerov, ktorou je podľa záverov ustálenej rozhodovacej praxe (judikatúry) súdov v tzv. rodinných veciach zásadne len podstatná zmena okolností rozhodujúcich pre určenie výživného v čase nového rozhodovania oproti času pôvodného rozhodovania, pričom okolnosťami z tohto pohľadu rozhodujúcimi sú na jednej strane odôvodnené potreby výživou oprávnených osôb (navrhovateľky) a na strane druhej možnosti a schopnosti výživou povinných, teda spravidla zárobkové, sociálne a iné pomery oboch rodičov detí. K záveru o takejto zmene možno dospieť len objasnením okolností (kritérií) uvedených zhora v čase pôvodného (ostatného) rozhodovania a v čase rozhodovania o zmene, ich porovnaním a komplexným zhodnotením, pričom až po zachovaní takto opísaného postupu môže byť dostatočne podložený aj záver o tom, či príslušné zmeny zakladajú dôvod pre zmenu skoršieho rozhodnutia o výživnom, ak áno, tak v akom smere, rozsahu a od ktorého času.

Odvolací súd mal za to, že v konaní pred súdom prvého stupňa a ani v odvolacom konaní súdom nebolo preukázané, že by došlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného hoc i len o 20 eur mesačne. Od poslednej úpravy výživného uplynula krátka doba, navrhovateľka navštevovala SPŠ tak v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, ako aj v súčasnosti a mala v podstate rovnaké výdavky. Nie je sporu o tom, že bežné náklady na život z roka na rok rastú, avšak takáto zmena vyplýva z chodu ekonomiky, spoločenských vzťahov a meniacich sa ľudských potrieb. Nemožno takýto prirodzený posun preto vždy chápať ako zmenu, ktorá by odôvodňovala v danom konkrétnom prípade zvýšenie výživného najmä s prihliadnutím na možnosti a schopnosti oboch rodičov navrhovateľky. Odvolací súd

komplexne posúdil pomery na strane oboch rodičov navrhovateľky a mal za preukázané, že u otca sa príjem od posledného rozhodovania o výživnom nezmenil, navyše mu bol zverený syn P. do osobnej starostlivosti, na ktorého prispieva matka sumou 90 eur mesačne. Naopak u matky navrhovateľky došlo za posledné obdobie k zvýšeniu príjmu. Navyše, odvolací súd v danom konkrétnom prípade prihliadol aj na skutočnosť, že odporca bol zaviazaný na platenie výživného na navrhovateľku (zverená matka) v sume 120 eur posledným rozhodnutím. Na druhej strane matka bola posledným rozhodnutím zaviazaná na platenie výživného na syna P. ktorý bol zverený odporcovi, v sume 90 eur mesačne. Medzi navrhovateľkou a jej bratom P. je len ročný rozdiel a aj s prihliadnutím na túto skutočnosť je spravodlivé, aby si obaja rodičia navzájom platili na takmer rovnako staré deti približne rovnaké výživné, aj s ohľadom na to, že príjmy oboch rodičov sú tiež porovnateľné.

Za takejto situácie je vhodné konštatovať, že výživné určené zo strany odporcu je primerané odôvodneným potrebám navrhovateľky, ako aj schopnostiam a možnostiam povinného rodiča. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 150 OSP, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 142 ods. 1 OSP a § 150 ods. 1 OSP a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa názoru súdu spočíva na strane navrhovateľky v tom, že je dcérou odporcu, teda medzi účastníkmi ide o blízky rodinný vzťah. Navrhovateľka je v súčasnej dobe študentkou strednej školy, pričom nemá žiaden príjem.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.